

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ
ΚΑΙ ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η επόμενη μέρα, οι κερδοσκόποι και οι καταθέσεις

Οι 10 ημέρες που

336

Αποτυχημένη
επανεκδοση
12ετούς

330

Ο Γ. Παπανδρέου
στο Υπουργικό
Συμβούλιο
υπαινίσσεται
ότι χρειάζονται
αλλαγές στο
σύστημα στήριξης

321

Εκδοση
επταετούς
ομολόγου
με μικρή
ζήτηση

29/3 30/3 31/3

Υστερα από τις καταγιστικές εξελίξεις στην αγορά που έφεραν την Ελλάδα ένα βήμα πριν από την αδυναμία δανεισμού με ρεαλιστικά επιτόκια, θεωρείται πλέον ζήτημα χρόνου η ενεργοποίηση του μηχανισμού στήριξης της Ελλάδας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.

Η είσοδος του ΔΝΤ στην κεντρική πολιτική σκηνή της χώρας θεωρείται καθοριστικής σημασίας, καθώς η παροχή βοήθειας θα συνοδευθεί με την εφαρμογή πολυετούς προγράμματος αusterής δημοσιονομικής εξυγίανσης και βαθιών διαρθρωτικών αλλαγών. Ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου είχε αναφέρει στο πασχαλιάτικο του μήνυμα ότι «τα δύσκολα πέρασαν». Όμως όλα δείχνουν ότι τα δύσκολα μόλις ξεκίνησαν για την πολιτική σκηνή, την οικονομία και την καθημερινότητα των πολιτών.

«Δίκτυ ασφαλείας»

Τι σημαίνει όμως για την Ελλάδα το «δίκτυ ασφαλείας» που θα απλώσουν οι ευρωπαϊκές χώρες (οι οποίες θα συμμετάσχουν στη δανειοδότηση) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο;

Κατ' αρχάς το Ελληνικό Δημόσιο θα μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες δανεισμού τουλάχιστον των

επόμενων 6-8 μηνών, ώστε να ασχοληθεί μόνο με την πιστή εφαρμογή του Προγράμματος Σταθερότητας. Δεν είναι τυχαίο ότι σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Γενικού Λογιστηρίου το Δημόσιο ξόδεψε τον Μάρτιο για την αποπληρωμή τόκων 400 εκατομμύρια ευρώ περισσότερα σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2009. Στο πρώτο τρίμηνο οι δαπάνες για τόκους εξουδετέρωσαν ουσιαστικά τα οφέλη που είχε ο Κρατικός Προϋπολογισμός από τη μείωση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων. Αμέσως μετά την ενεργοποίηση του μηχανισμού στήριξης το Δημόσιο θα λάβει δάνειο, όπως αναφέρει το Reuters, με επιτόκιο κοντά στο 3,75% ή στο 5%-5,25% (σύμφωνα με τους «Φαϊνάνσιαλ Τάιμς»), όταν το τριετές ομόλογο είχε τιμολογηθεί στις αγορές στα επίπεδα του 7,2%. Σύμφωνα με ρεπορτάζ από το ΔΝΤ στην Ουάσιγκτον, που μετέδωσε το Mega, το ΔΝΤ θα δώσει το 1/3 των 25 δισ. (δηλαδή 8,3 δισ. με επιτόκιο 2,84%), ενώ τα υπόλοιπα 2/3 (16,6 δισ.) θα τα καλύψουν οι ευρωπαϊκές χώρες με επιτόκιο κοντά στο 5,25%.

Το σκηνικό δεν έχει ξεκαθαρίσει

ακόμη ούτε σχετικά με τα επιτόκια αλλά ούτε με τους πρόσθετους όρους που θα ζητηθούν, ενώ κρίσιμη είναι η Δευτέρα σχετικά με την αντίδραση που θα έχουν τα νέα στις αγορές. Την Παρασκευή το Χρηματιστήριο έκλεισε με άνοδο 3,4% ενώ το σπρεντ διαμορφώθηκε χαμηλότερα, στις 394 μονάδες, καθώς εντεινόνταν οι φήμες για το μηχανισμό στήριξης.

Η δημοπρασία

Αυτό που περιμένουν, και πιέζουν ταυτόχρονα οι αγορές, είναι η κυβέρνηση να καταθέσει αίτηση για υπαγωγή στο πρόγραμμα δανεισμού. Την ερχόμενη Τρίτη είναι προγραμματισμένη η έκδοση εντόκων γραμματίων ετήσιας και εξαμηνιαίας διάρκειας αλλά στα σημερινά επίπεδα η δημοπρασία θα οδηγήσει σε επιτόκια πάνω από 6,9%, που θεωρούνται απαγορευτικά.

Οι ραγδαίες εξελίξεις στην οικονομία προκλήθηκαν από τις ασφυκτικές πιέσεις στην αγορά ομολόγων, που πήραν ανεξέλεγκτες διαστάσεις μετά την ανεύθυνη δήλωση του κυβερνητικού παράγοντα, που είναι γνωστός πλέον ως «βαθύ λαρύγγι», στο γερμανικό πρακτορείο ειδήσεων ότι χρειάζονται αλλαγές στο σχέδιο των Βρυξελλών.

Με βάση τις τελευταίες εξελίξεις απομακρύνονται όλες οι φήμες περί

χρεοκοπίας και εξόδου της χώρας από το ευρώ που έφεραν πανικό στις τράπεζες με φυγή καταθέσεων. Οι αποταμιεύσεις των πολιτών είναι απολύτως διασφαλισμένες και δεν υπάρχει καμία περίπτωση δήμευσης καταθέσεων, όπως φημολογούνταν ανεύθυνα τις τελευταίες ημέρες. Παράλληλα, δεν υπάρχει αλλαγή στο σύστημα αποπληρωμής των δανείων αλλά και στο καθεστώς που ισχύει για τις τραπεζικές θυρίδες.

Αντιθέτως, ο μηχανισμός στήριξης εφόσον ενεργοποιηθεί διασφαλίζει ότι η χώρα δεν θα πέσει θύμα των αγορών, που έδειξαν τα νύχια τους στα ελληνικά ομόλογα. Βραχυπρόθεσμα αναμένεται αποκλιμάκωση των σπρεντ και σταδιακή ομαλοποίηση στην αγορά ομολόγων, καθώς δεν θα υπάρχει άμεση πίεση του Δημοσίου για δανεισμό.

Με την είσοδο του ΔΝΤ, σε συνεργασία με την Ε.Ε., η κυβέρνηση θα υποχρεωθεί στο πλαίσιο του τριετούς Προγράμματος Σταθερότητας να λάβει νέα δέσμη δημοσιονομικών και διαρθρωτικών μέτρων το Σεπτέμβριο, με ορίζοντα εφαρμογής τη διετία 2011-2012. Αλλωστε, ακόμη και εάν επιτευχθεί ο φετινός στόχος για μείωση του ελλείμματος στο 8,7%, η προσπάθεια θα πρέπει να ενταθεί το 2011 με περαιτέρω μείωση κατά 3,5 ποσοστιαίες μονά-

δες. Το πρώτο τσεκάρισμα της οικονομίας θα γίνει τον Μάιο με την έκθεση αξιολόγησης του προγράμματος από την ΕΚΤ, την Κομισιόν και το ΔΝΤ. Για το λόγο αυτό η φετινή ΔΕΘ θα έχει χρώμα από ΔΝΤ.

Οι εκτιμήσεις

Πάντως η κυβέρνηση έχει να αντιμετωπίσει και τις αρνητικές εκτιμήσεις των διεθνών οίκων αξιολόγησης. Την αρχή έκανε ο οίκος Fitch, που προχώρησε στην υποβάθμιση της Ελλάδας κατά δύο θέσεις σε BBB- από BBB+ διατηρώντας μάλιστα αρνητικές τις προοπτικές. Σύμφωνα με τους αναλυτές της Fitch, η υποβάθμιση αντανακλά την εντατικοποίηση των δημοσιονομικών προκλήσεων λόγω των αντίστροφων τάσεων στην οικονομική ανάπτυξη και του αυξημένου επιτοκιακού κόστους που καλείται να αντιμετωπίσει η Ελλάδα. Επίσης, αποτυπώνει τη συνεχιζόμενη αβεβαιότητα για τη στρατηγική της κυβέρνησης εν μέσω αυξημένης μεταβλητότητας στις κεφαλαιαγορές. Η αύξηση στα σπρεντ των ομολόγων καθιστούν δυσκολότερη την επίτευξη του δημοσιονομικού στόχου μείωσης του ελλείμματος στο 8,7% του ΑΕΠ εντός του έτους, εκτιμά η Fitch, ενώ και η Standard & Poor's εξετάζει πιθανή υποβάθμιση της οικονομίας. ■

ΤΟ ΘΕΜΑ

Εικόνα πείνας από την Αργεντινή.

Πώς ξεπούλησαν τα πάντα μια σειρά από χώρες έπειτα

Ο ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ συγγραφέας και ακτιβιστής Τζον Πέρκινς, γνωστός περισσότερο για το βιβλίο του «Η εξομολόγηση ενός οικονομικού δολοφόνου», το είχε πει με τον πιο απλό τρόπο: «Όταν το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο καλείται να δώσει λεφτά σε μια χώρα, δεν της τα δίνει στο χέρι. Τα δίνει σε επιχειρήσεις, στις οποίες μετά η χρεωμένη χώρα αναγκάζεται να πουλήσει κρατικές εταιρίες, ορυκτό πλούτο και να αναθέσει έργα υποδομής».

Δηλαδή την υποχρεώνει να κάνει ό,τι θα μπορούσε να κάνει και μόνη της, μόνο που επιπλέον τη φορτώνει και με ένα δυσβάστακτο χρέος. Η προσφυγή στο ΔΝΤ συνοδεύεται πάντα με μια σειρά από μέτρα αusterής δημοσιονομικής πειθαρχίας -όπως έχει δείξει η εμπειρία- αμφιβόλου αποτελεσματικότητας, που ωθούν τις οικονομίες των χωρών βαθύτερα στην ύφεση και γίνονται αιτία κοινωνικών συγκρούσεων.

Η Βολιβία είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση για το πώς το ΔΝΤ επέβαλε το ξεπού-

ΚΩΣΤΑ ΠΛΙΑΚΟΣ
kpliakos@e-typos.com

λημα της κρατικής περιουσίας της χώρας. Το 1998, το Ταμείο δάνεισε στη Βολιβία 138 εκατομμύρια δολάρια με τον όρο να πουληθούν το δίκτυο ύδρευσης και οι υδάτινοι πόροι της χώρας σε μια αμερικανική, τρεις ευρωπαϊκές και δύο εγχώριες εταιρίες. Οι αγοραστές τις εταιρίες ύδρευσης της περιοχής Κοτσαμπάμπα εκτόξευσαν τις τιμές του νερού κατά 300%, προκαλώντας κοινωνική αναταραχή που επεκτάθηκε σε όλη τη χώρα. Το ίδιο σκηνικό επαναλήφθηκε το 2005 όταν η γαλλική εταιρία Suez (που συμπτωματικά σήμερα θέλει να αγοράσει την ΕΥΑΘ) αγόρασε το δίκτυο υδροδότησης άλλης επαρχίας της Βολιβίας. Η χώρα έχασε τελικά την κρατική της αεροπορική εταιρία, τον οργανισμό σιδηροδρόμων, τα ορυχεία της και τη δημόσια επιχείρηση ηλεκτρισμού.

Πριν από μία εικοσαετία το ΔΝΤ κλήθηκε

να βοηθήσει την Αϊτή. Ο φυσικός πλούτος της χώρας δεν αρκούσε για να ξεχρεώσει τα δάνεια και έτσι το ΔΝΤ απαίτησε την άρση των δασμών για τις εισαγωγές ρυζιού, μέτρο που μέχρι τότε προστάτευε τους παραγωγούς της φτωχής χώρας της Καραϊβικής. Η Αϊτή μάλιστα τότε έκανε και εξαγωγές. Οι δασμοί μειώθηκαν από 30% σε 3% και έτσι με μία του κίνηση το ΔΝΤ άνοιξε την αγορά της χώρας στο φθηνό (και επιδοτούμενο) αμερικανικό ρύζι. Οι Αϊτινοί παραγωγοί καταστράφηκαν καθώς δεν μπορούσαν να ανταγωνιστούν το αμερικανικό ρύζι και έτσι σήμερα η χώρα εισάγει το περισσότερο ρύζι που καταναλώνει. Παρόμοιο στραγγαλισμό υφίστανται σήμερα στην Ινδία οι βαμβακοπαραγωγοί που δεν μπορούν να ανταγωνιστούν το φθηνό και επιδοτούμενο αμερικανικό βαμβάκι. Την κατάργηση των δασμών εκεί επέβαλε ένα άλλος «οικονομικός δολοφόνος», ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου.

Πίσω στη Λατινική Αμερική, όπου οι επιταγές του ΔΝΤ για ιδιωτικοποιήσεις, σε συν-